Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklēsiastikē Istoria

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LXV. Constantini Constitutio adversus haereticos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

Visual Library

παρ' ὑμῖν τῆς ἀληθείας ἐστὶν ἐναντία, αἰσχροῖς πονηρεύμασι συνᾴδοντα. ἀτοπίαις καὶ δράμασι χρῆμα. δι' ὧν ὑμεῖς τὰ μὲν ψευδῆ κατασκευάζετε, τοὺς δ' ἀναμαρτήτους θλίβετε. τὸ φῶς τοῖς πιστεύουσιν ἀρνεῖσθε. ἐπὶ προσχήματι γοῦν θειότητος ἀεὶ πλημμελοῦντες, πάντα μιαίνετε· τὰς ἀθώους καὶ καθαρὰς συνειδήσεις θανατηφόροις πληγαῖς τραυματίζετε. αὐτὴν δὲ σχεδὸν εἰπεῖν τὴν ἡμέραν, τῶν ἀνθρωπείων ὀφθαλμῶν καθαρπάζετε. καὶ τί δεῖ καθέκαστον λέγειν; ὅπου γε περὶ τῶν ὑμετέρων κακῶν εἰπεῖν τι κατ' ἀξίαν, οὔτε βραχέος ἐστὶ χρόνου, οὔτε τῶν ἡμετέρων ἀσχολιῶν. οὕτω γὰρ ἐστὶ μακρὰ καὶ ἄμετρα τὰ παρ' ὑμῖν ἀτοπήματα, οὕτως εἰδεχθῆ, καὶ πάσης ἀπηνείας πλήρη, ὡς μὴ δ' ὁλόκληρον ἡμέραν πρὸς ἔκφρασιν τούτων ἀρκεῖν· ἄλλως τε καὶ ἐκκλίνειν τῶν τοιούτων προσήκει τὰς ἀκοὰς, τοὺς τ' ὀφθαλμοὺς ἀποστρέφειν, ὑπὲρ τοῦ μὴ χραίνεσθαι τῇ καθέκαστον διηγήσει, τὴν τῆς ἡμετέρας πίστεως εἰλικρινῆ καὶ καθαρὰν προθυμίαν. τί οὖν, ἀνεξόμεθα περαιτέρω τῶν τοιούτων κακῶν; ἀλλ' ἡ μακρὰ παρεπιθύμησις, ὥσπερ λοιμικῷ νοσήματι καὶ τοὺς ὑγιαίνοντας χραίνεσθαι ποιεῖ. τίνος οὖν ἕνεκεν τὴν ταχίστην τὰς ῥίζας ὡς εἰπεῖν τῆς τοσαύτης κακίας οὐ διὰ δημοσίας ἐπιστρεφείας ἐκκόπτομεν.

A referta: quibus vos mendacia quidem adſtruitis; innocentes autem opprimitis, & credentibus lucem negatis. Ac ſub obtentu quidem divinitatis aſſiduè peccantes, cuncta polluitis: puras verò & illibatas hominum conſcientias lethalibus plagis vulneratis, atque ipſum propemodum diem mortalium oculis intercipitis. Et quid attinet ſingula percenſere, cùm nec brevitas temporis, nec magnitudo occupationum noſtrarum patiantur, nos de criminibus veſtris pro merito ipſorum verba facere?
B Quippe tam gravia ſunt & immenſa ſcelera veſtra; adeò fœda & omni atrocitate exuberantia, ut ne dies quidem integer ad eorum explicationem ſufficiat. Et alioqui ab hujuſmodi rebus aures amovere & oculos avertere decet, ne pura ac ſincera fidei noſtræ alacritas particulari earum expoſitione violetur. Quid eſt igitur quod hujuſmodi mala diutius toleremus? maximè cùm diuturna patientia faciat, ut hi quoque qui ſani ſunt ac valentes, hoc velut peſtilenti morbo inficiantur. Quidni ergo hujuſmodi improbitatis radices publica animadverſione confeſtim exſcindimus.
C

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΞΕ'.

Περὶ ἀφαιρέσεως τόπων συνάξεων τῶν αἱρετικῶν.

Τοιγάρτοι ἐπειδὴ τὸν ὄλεθρον τοῦτον τῆς ὑμετέρας ἐξωλείας ἐπὶ πλεῖον φέρειν οὐκ ἔστιν οἷόν τε, διὰ τοῦ νόμου τούτου προαγορεύομεν, μήτις ὑμῶν συνάγειν τοῦ λοιποῦ τολμήσῃ. διὸ καὶ πάντας ὑμῶν τοὺς οἴκους ἐν οἷς τὰ συνέδρια ταῦτα πληροῦτε, ἀφαιρεθῆναι προσετάξαμεν. μέχρι τοσούτου τῆς φροντίδος ταύτης προχωρούσης, ὡς μὴ ἐν τῷ δημοσίῳ μόνον, ἀλλὰ μηδ' ἐν οἰκίᾳ ἰδιωτικῇ, ἢ τόποις τισὶν ἰδιάζουσι τὰ τῆς δεισιδαίμονος ὑμῶν ἀνοίας συστήματα συντρέχειν. πλὴν ὅσον περ ἐστὶ κάλλιον, ὅσοι τῆς ἀληθινῆς καὶ καθαρᾶς ἐπιμελεῖσθε θρησκείας, εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ἔλθετε, καὶ τῇ ταύτης ἁγιότητι κοινωνεῖτε, δι' ἧς καὶ τῆς ἀληθείας ἐφικέσθαι δυνήσεσθε. κεχωρίσθω δὲ παντελῶς τῆς τῶν ἡμετέρων καιρῶν εὐκληρίας, ἡ τῆς διεστραμμένης διανοίας ὑμῶν ἀπάτη. λέγω δὲ, ἡ τῶν αἱρετικῶν καὶ σχισματικῶν ἐναγής τε καὶ ἐξώλης

Caput LXV.

De tollendis conventiculis hæreticorum.

Quocirca quando hæc veſtræ improbitatis pernicies amplius ferri non poteſt, præſenti lege interdicimus, ne quis veſtrum inpoſterum conventus agere præſumat. Atque idcircò univerſa loca in quibus ejuſmodi cœtus peragitis, auferri præcepimus; eò uſque procurrente Majeſtatis noſtræ ſollicitudine, ut non modo in publico, ſed ne in privatis quidem ædibus ac locis ullis privati juris, ſuperſtitioſæ veſtræ dementiæ factio congregetur. Itaque quod longè honeſtius atque præſtantius, quicumque veſtrum veræ ac ſinceræ religionis ſtudioſi ſunt, ad Catholicam Eccleſiam accedant, ejúſque Sanctitati communicent, cujus ope ad veritatem poterunt pervenire. Abſit omninò à felicitate temporum noſtrorum, perverſæ mentis veſtræ fraudulenta deceptio, hæreticorum ſcilicet ac ſchiſmaticorum ſcelerata ac perdita amentia. Dignum eſt enim proſpe-

ritate temporum, qua divino beneficio
fruimur, ut qui cum bona ſpe ac fiducia
vitam agunt, ab omni inordinato erro-
re ad rectum tramitem, à tenebris ad lu-
cem, à vanitate ad veritatem, à morte
denique ad vitam traducantur. Atque
ut hujus remedii vis ac virtus neceſſaria
ſit, cuncta uti jam diximus ſuperſtitio-
nis veſtræ conciliabula, id eſt, omnium
hæreticorum oratoria, ſi tamen orato-
ria dici debent, ſine ulla contradictione
ipſis adempta, Catholicæ Eccleſiæ in-
cunctanter tradi præcepimus: reliqua
autem loca publico adjudicari; nec ul-
lam deinceps eo conveniendi licen-
tiam vobis relinqui. Adeò ut à præſen-
ti die, nullo prorſus in loco tam publi-
co quam privato, illegitimi veſtri cœ-
tus audeant convenire. Proponatur.

A διχόνοια. πρέπει γὰρ τῇ ἡμετέρᾳ μακαριό-
ἧς ἀπολαύομεν σὺν Θεῷ, τὸ τοὺς ἐπ᾽ ἐλπ-
ἀγαθαῖς βιοῦντας, ἀπὸ πάσης ἀτάκτου πλ-
εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. ἀπὸ τοῦ σκότους ἐπὶ τὸ φ-
ἀπὸ ματαιότητος εἰς τὴν ἀλήθειαν. ἀπὸ θα-
του πρὸς σωτηρίαν ἄγεσθαι. ὑπὲρ δὲ τοῦ τῆς θερα-
πείας ταύτης καὶ ἀναγκαίαν γενέσθαι τὴν ἰσχ-
προσετάξαμεν καθὼς προείρηται, ἅπαντα
τὰ τῆς δεισιδαιμονίας ὑμῶν συνέδρια, πάντα
φημὶ τῶν αἱρετικῶν τοὺς εὐκτηρίους, εἴ γε εὐκτη-
ρίους ὀνομάζειν οἴκους προσήκει, ἀφαιρεθέ-
ἀναντιρρήτως, τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ χωρὶ-
B ς ὑπερθέσεως παραδοθῆναι. τοὺς δὲ λοιποὺς τό-
πους τοῖς δημοσίοις προσκριθῆναι, καὶ μηδεμ-
ὑμῖν εἰς τὸ ἑξῆς τοῦ συναγαγεῖν εὐμάρειαν κατα-
λειφθῆναι. ὅπως ἐκ τῆς ἐνεστώσης ἡμέρας ἐν μη-
δενὶ τόπῳ μήτε δημοσίῳ μήτ᾽ ἰδιωτικῷ τὰ
ἀθέμιτα ὑμῶν συστήματα ἀθροισθῆναι τολμ-
σῃ. προτεθήτω.

Caput LXVI.

Quomodo nefariis libris apud hæreticos repertis, plurimi eorum ad Catholicam redierint Eccleſiam.

Hoc igitur modo hæreticorum cu-
bilia Imperiali præcepto diſſipata
ſunt, & feræ ipſæ, id eſt, impietatis il-
lorum auctores in fugam acti. Eorum
verò qui ab iſtis decepti fuerant, alii
quidem Imperatoris minis perterriti,
ſpurio quodam & adulterino ſenſu in
Eccleſiam irrepſerunt, pro tempore cal-
lidè diſſimulantes. Nam quoniam li-
bros eorum perquiri lex jubebat, qui-
cumque vetitis artibus operam dabant,
deprehendebantur. Quam ob cauſam
ſimulatione utebantur, cuncta agentes
ut ſalutem ſibi compararent. Alii verò
ſincerè atque ex animo ad ſpem melio-
rum transfugerunt. Porrò Eccleſiarum
Antiſtites in utróſque ſollicita inquiſi-
tione facta, eos quidem qui ovium pel-
libus obtecti ſimulanter accedere ten-
tarent, procul abigebant. Eos vero qui
ſincerè id agerent, aliquanto tempore
exploratos, poſt idoneam probatio-
nem in numerum eorum qui ad ſacros
conventus admittebantur, retulerunt.
Et hoc quidem modo cum abominan-
dis hæreticis agebatur. Ceterùm ii qui
nullam in dogmatibus ſuis impietatem
præferrent, ſed quorundam ſchiſmati-
corum culpâ à communi ſocietate ſe-
juncti eſſent, ſine mora in Eccleſiam
ſunt admiſſi. Hi ergo gregatim tan-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ξϛʹ.

Ὅπως βιβλίων ἀθεμίτων παρ᾽ αὐτοῖς εὑρεθέντων, πολλοὶ τῶν αἱρετικῶν εἰς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν ὑπέστρεψαν.

C Οὕτω μὲν τὰ τῶν ἑτεροδόξων ἐνεδρεύμα-
τα, βασιλικῷ προστάγματι διελύετο.
ἠλαύνοντό τε οἱ θῆρες, οἵ τε τῆς τούτων δυσσε-
βείας ἔξαρχοι. τῶν δ᾽ ὑπὸ τούτων ἠπατημένων
οἱ μὲν νόθῳ φρονήματι, βασιλικῆς ἀπειλῆς
φόβῳ, τὴν ἐκκλησίαν ὑπεδύοντο, τὸν και-
ρὸν εἰρωνευόμενοι. ἐπεὶ δὲ καὶ διερευνᾶσθαι τῶν ἀν-
δρῶν τὰς βίβλους διηγόρευεν ὁ νόμος. ηὑρίσκον-
το τότε ἀπειρημένας οἱ κακοτεχνίας μετιόν-
τες· οὗ δὴ χάριν, πάντ᾽ ἔπραττον, εἰρωνείᾳ τὴν σω-
τηρίαν ποριζόμενοι. οἱ δὲ, καὶ σὺν ἀληθεῖ τῷ
τοῦ λογισμοῦ ηὐτομόλουν ἐπὶ τὴν τοῦ κρείττονος
D ἐλπίδα. τούτων δὲ τὴν διάκρισιν οἱ τῶν ἐκκλη-
σιῶν πρόεδροι σὺν ἀκριβείᾳ ποιούμενοι, τοὺς
μὲν ἐπιπλάστως προσιέναι πειρωμένους, λύ-
κους ὥσπερ τοῖς προβάτων κωδίοις ἐγκρυπτομένους
ἀπέπεμπον. τοὺς δὲ ψυχῇ καθαρᾷ τοῦτο πράτ-
τοντας, δοκιμάζοντες χρόνῳ, μετὰ τὴν αὐτάρ-
κη διάπειραν τῷ πλήθει εἰσαγομένων κατέλεγον.
ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τῶν δυσφήμων ἑτεροδό-
ξων ἐπράττετο· τοὺς δέ γε μηδὲν δυσσεβὲς
δογμάτων διδασκαλίᾳ φέροντας, ἀλλὰ τῆς
κοινῆς ὁμηγύρεως ἀνδρῶν σχισματικῶν αἰτίᾳ
διεστῶτας, ἀμελλήτως εἰσεδέχοντο. οἱ δὲ ἀγε-